

Derleme

Gönderim Tarihi: 25.05.2021

Kabul Tarihi: 04.08.2021

Türkiye’de Dil ve Konuşma Terapisi Bilim Dalında Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Seçil Aydın Oral¹, Hilal Erçıktı²

Özet

Amaç: Üniversiteler bilginin üretildiği ve bilimsel araştırmanın yapıldığı kurumlardır. Lisans eğitimi takiben yüksek lisans eğitimi üniversiteler aracılığıyla gerçekleştirilir. Lisansüstü eğitimin amaçlarından bazıları üniversitelere akademik personel yetiştirmek ve belirli bir alanda uzmanlaşarak topluma katkı sağlamaktır. Lisansüstü eğitim ile ortaya çıkan lisansüstü tezler, bilgilerin değerlendirilmesine, derlenmesine ve paylaşılmasına yardımcı olur. Ulusal alan yazında Dil ve Konuşma Terapisi bilim dalındaki lisansüstü tezlerin genel özelliklerinin inceleyen bir çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmanın alan yazındaki bu boşluğun giderilmesine katkı sağlayacağı düşünülerek Türkiye’de Dil ve Konuşma Terapisi alanında yapılan akademik çalışmaların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Bu çalışmada doküman analizi veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nin (YÖKTEZ) resmi web sitesinin veri tabanı esas alınmıştır. YÖKTEZ veri tabanının detaylı tarama bölümündeki bölüm sekmesinden "Dil ve Konuşma Terapisi ile Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü", bilim dalı sekmesinden "Dil ve Konuşma Terapisi" seçilerek taranmıştır. **Bulgular:** Tarama sonucunda 170 yüksek lisans tezine ulaşılmış ve kısıtlılık nedeniyle 154 yüksek lisans tezi çalışmaya dahil edilmiştir. Dil ve Konuşma Terapisi alanında çalışmaların ilk olarak 2004 yılında yapıldığı, tez düzeylerinin büyük çoğunluğunun yüksek lisans olduğu Anadolu Üniversitesi’nin tüm tez düzeylerinde en çok çalışma yapılan üniversite olduğu belirlenmiştir. Lisansüstü tezlerde en çok araştırılan alan 'Dil Bozuklukları' olmuştur. Ayrıca ölçek geliştirme ve ölçek uyarlama çalışmaları bulunmaktadır. **Tartışma:** Bu çalışma, Dil ve Konuşma Terapisi bilim dalının 2000 yılında lisansüstü eğitime başladığı andan itibaren dinamizmini ortaya koymaktadır. Gelecekte Dil ve Konuşma Terapisi alanında çalışacak araştırmacılar için konu dağılımının yoğunluğu ve mevcut durumun genel çerçevesini çizmesiyle bir rehber niteliğinde olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: dil ve konuşma terapisi, lisansüstü eğitim, lisansüstü tez, üniversite.

¹ Sorumlu Yazar, Öğretim Görevlisi, Maltepe Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Bakımı ve Hizmetleri Bölümü, secilaydin@maltepe.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4709-8565

² Dil ve Konuşma Terapisti, Çamlıca Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, hilalerckt@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8550-5590

Bu makaleyi kaynak göstermek için/To cite this article: Aydın Oral, S., & Erçıktı, H. (2021). Türkiye’deki dil ve konuşma terapisi bilim dalında yapılmış lisansüstü çalışmaların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Dil, Konuşma ve Yutma Araştırmaları Dergisi, 4(2)*, 220-242.

Investigation of Postgraduate Studies in Speech and Language Therapy in Turkey in Terms of Various Variables

Summary

Purpose: Universities are institutions where knowledge is produced and scientific research is conducted. Graduate education following undergraduate education takes place through universities. Some of the aims of graduate education are to train academic staff for universities and to contribute to the society by specializing in a particular field. Graduate theses that emerge with postgraduate education help to evaluate, compile and share information. In the national literature, there is only one study examining the general characteristics of postgraduate theses in the field of Language and Speech Therapy. To contribute to the elimination of this gap existing in the literature, this study aimed to examine the academic studies conducted in the field of Language and Speech Therapy in Turkey in terms of various variables. **Method:** In this study, document analysis data collection method was used. The database of the official website of the Higher Education Council National Thesis Center (YOKTEZ) has been used. The scan was conducted by selecting the "Department of Language and Speech Therapy and Language and Speech Therapy" from the department tab of the detailed screening section of the YOKTEZ database, and "Language and Speech Therapy" from the branch of science tab. **Results:** As a result of the scanning, 170 graduate theses were reached and 154 graduate theses were included in the study due to lack of Access to the remaining 16. It was determined that the studies in the field of Language and Speech Therapy were first conducted in 2004, with the majority of them being master's theses. Anadolu University was the university with the most studies at all thesis levels. The most researched area among graduate theses was 'Language Disorders' followed by voice disorders. In addition, there were quite a few scale development and scale adaptation studies. **Conclusion:** This study reveals the dynamism of the Speech and Language Therapy branch of science since it started graduate education in 2000 in Turkey. It can be argued that reviewing the research conducted in the field at different times in the development of the Speech and Language Therapy field of science in Turkey would serve to keep the branch of science up-to-date, prevent the accumulation of the same topics in research, avoid working on disconnected issues, and determine the deficiencies in the field. It is thought to be a guide for researchers who will work in the field of Language and Speech Therapy in the future, as it shows the density of the subject distribution and draws the general framework of the current situation.

Keywords: speech and language therapy, graduate education, graduate thesis, university.

Giriş

Üniversiteler yüksek düzeyde bilimsel araştırmanın yapıldığı, bilginin ve teknolojinin üretildiği, elde edilen verilerin bilimsel bilgiler ile harmanlanarak yayıldığı, toplumun ihtiyacı olan yüksek nitelikli insan gücünü yetiştiren, hem ulusal hem uluslararası bilimin gelişmesine katkıda bulunan, geniş görev, yetki ve sorumluluklara sahip olan kurumlardır (İbiş, 2014; Tuzcu, 2003). Eğitim sisteminin en üst kademesinde yer alan üniversitelerde, temel olarak ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim-öğretim yapılmaktadır. Üniversitelerdeki lisansüstü eğitimin, yükseköğretim kurumlarının geleceği için öğretim üyelerinin ve araştırmacıların yetiştirilmesi, akademik alt yapının oluşturulması, ülkelerin teknolojik, ekonomik ve kültürel gelişmelerine yönelik sorunlarına çözüm sağlamasına yönelik amaçları vardır (Ünal & İlter, 2010). Lisans eğitiminin üzerine mesleki alanlarda uzmanlaşmayı ve bilimsel araştırmaların yapılmasını sağlayan, aynı zamanda bilim insanı yetiştirmeyi amaçlayan lisansüstü eğitim; yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik eğitimi ile planlı ve programlı olarak tamamlanan bir eğitim sürecidir (Karaman & Bakırcı, 2010; Tonbul, 2017). Yüksek lisans eğitimi tezli ve tezsiz olmak üzere kişilerin lisansüstü eğitime devam etme amaçlarına göre 2 şekilde olmaktadır. Tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini sağlamaktır, tezsiz yüksek lisans programında amaç, öğrenciye mesleki konularda bilgi kazandırarak mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Doktora programının amacı ise öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırmaktır (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2021). Tüm dünyada olduğu gibi lisansüstü eğitimin önemi Türkiye’de de çok iyi bilinmektedir (Bozan, 2012). Lisansüstü eğitime dair niceliksel durumun incelendiği bir çalışmada son on yılda hem yüksek lisansta hem de doktora öğrenci sayısında bir önceki

yıla göre artışın yaşandığı görülmektedir (Günay, 2018). Bu artışın yeni üniversitelerin kurulup fakültelerin açılması ile birlikte akademisyene ihtiyaç duyulmasının artması ve bununla birlikte yüksek lisans ve doktora derecesinin iş edinme sırasında ön koşul olması ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir (Karaman & Bakırcı, 2010).

Ülkemizdeki nüfusun demografik yapısındaki değişimler, eğitim, sağlık gibi farklı alanlarda talep ve isteklerin çeşitlenmesi, teknolojiye ilerlemeler, hastalık teşhis ve tedavisinde kullanılan yöntem ve araçların gelişmesi, sağlık ve hastalık kavramlarına olan bakış açısı gibi faktörler sağlık alanında yeni otonom mesleklerin ortaya çıkışını hızlandırarak ön plana çıkarmıştır (Çapar, 2019). Oluşan bu ihtiyaç doğrultusunda Dil ve Konuşma Terapisi (DKT) bilim dalı lisansüstü düzeyde eğitime, 2000 yılından itibaren yüksek lisans programı ve 2004 yılından itibaren doktora programı ile Anadolu Üniversitesi'ne bağlı olarak Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde başlamıştır. DKT bilim dalı, geniş anlamıyla insan iletişimi ve gelişimiyle ilgili diğer disiplinlerden de yararlanarak inceleyen, araştıran bir bilim dalıdır. Dil ve konuşma terapisi, insan iletişimi ve yutma süreçlerinin gelişimi, bozuklukların önlenmesi, değerlendirilmesi ve rehabilitasyon/rehabilitasyon ve bilimsel araştırılması amacıyla dil ve konuşma terapisi ve ilişkili bilim alanlarınca geliştirilmiş kuram, yaklaşım ve modeller temelinde; klinik hizmet sunum uygulamaları ile mesleği geliştirme ve eğitimine yönelik uygulamaları kapsayan çok boyutlu sistematik ve dinamik bir meslektir (DKT-UÇEP, 2016). Yeni bir meslek olarak sağlık hizmeti verme amacıyla nitelikli bireylerin yetiştirilmesine yönelik son yıllarda Türkiye'de DKT bölümlerinin üniversitelerdeki sayısının çoğalması ile lisansüstü eğitim alan öğrencilerin sayısının arttığı ve bunun sonucu olarak da DKT bilim dalında yapılan lisansüstü araştırmalarında niceliksel arttığı gözlemlenmektedir. Bu durum DKT bilim dalında bilimsel bilginin arttığını ortaya koyduğu gibi, hem uzman meslek erbabı hem de akademisyen ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlamaktadır.

Lisansüstü tezlerin bilimsel olarak belli bir konuya odaklanarak o konuyu incelemesi, değerlendirmesi ve tezin onaylanması ile bilim dalına ışık tutarak, bilim dalının gelişimindeki rolü oldukça önemlidir (Evrekli ve ark., 2011; Şenyurt & Özkan, 2017). Ulusal alanyazında farklı anabilim dallarında yapılan lisansüstü tez çalışmalarının genel özelliklerinin doküman analizi ile incelendiği birçok araştırma bulunmasına rağmen (Aral ve ark., 2015; Çelikkün ve ark., 2016; Coşkun ve ark., 2014; Erol & İlhan-Ildız, 2020; Kaytez & Durualp, 2014) DKT bilim dalında yapılan tek bir araştırmaya rastlanmaktadır. Gerçek ve Bengisu (2019) DKT çalışma alanlarından biri olan yutma bozukluğu ile ilgili yapılmış yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık tezlerini incelemişlerdir. Araştırmacılar tarafından 45 lisansüstü tez çalışması, demografik özellikler, uygulama türü, örneklem özellikleri, değerlendirme araçları ve konuları yönünden sınıflandırılmış ve incelenmiştir.

Alan yazın incelemesi sonucunda DKT bilim dalına ilişkin gözden geçirme çalışmalarının sayısının çok sınırlı olduğu görüldüğünden bu araştırmanın yapılması ihtiyacı doğmuştur. Bu çalışma, Türkiye’de DKT bilim dalında yapılmış olan araştırmaların dünü ve bugününe ait genel tabloyu ortaya çıkaracaktır. Türkiye’de DKT bilim dalının gelişmesine katkısı olduğu düşünülen, DKT lisansüstü tez çalışmalarının genel özelliklerinin betimlenmesi, ilerideki çalışmalara ilişkin bakış açısı katması ve yol gösterici nitelikte olması düşüncesi bu çalışmayı önemli kılmaktadır.

Bu çalışma ile DKT bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin farklı değişkenlere göre mevcut durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Lisansüstü çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Lisansüstü çalışmaların üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
3. Lisansüstü çalışmaların türlerine göre dağılımı nasıldır?
4. Lisansüstü çalışmaların danışman ünvanlarına göre dağılımları nasıldır?

5. Lisansüstü çalışmaların konu alanlarına ilişkin dağılımları nasıldır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, doküman analizi veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi yöntemi, sistematik bir sıra ile araştırmancının veri setini oluşturan birincil veya ikincil kaynak olarak nitelendirilen çeşitli dokümanların elde edilmesi, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi olarak tanımlanan bilimsel bir araştırma yöntemidir (Özkan, 2021). DKT ile ilgili ulaşılan lisansüstü tezler aşağıdaki 5 değişken üzerinden incelenmiştir.

1. Tez çalışmasının yapıldığı yıl
2. Tez çalışmasının yapıldığı üniversite
3. Tezlerin eğitim düzeyleri (yüksek lisans, doktora, tıpta yan dal uzmanlık)
4. Tezlerin danışman unvanları
5. Tezlerin konu alanları

Araştırmanın Örneklemi

Bu araştırmada Türkiye’de DKT bilim dalında yapılmış ve yayınlanmış lisansüstü tezleri incelenmiştir. Çalışmanın veri toplama sürecinde 11.01.2021-11.05.2021 tarihleri arasında Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) resmi sitesinin veri tabanı kullanılmıştır (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>). YÖKTEZ veritabanının detaylı tarama bölümünün anabilim dalı sekmesinden “Dil ve Konuşma Terapistliği Anabilim Dalı ve Dil ve Konuşma Terapisi”, bilim dalı sekmesinden “Dil ve Konuşma Terapisi” seçilerek taranmış ve 2004 ile 2021 yılları arasında 170 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Tezlerden 16’sına erişilemediğinden, bu tezler çalışma dışı bırakılarak 154 lisansüstü tez çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezler Ek-1’de sunulmuştur.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada incelenen lisansüstü tezler YÖK veritabanında DKT bilim dalında kayıtlı olan çalışmalarla, erişime açık olan lisansüstü tez çalışmalarıyla ve tezin amacı kapsamındaki değişkenlerin incelenmesi ile sınırlı kalmıştır.

Bulgular

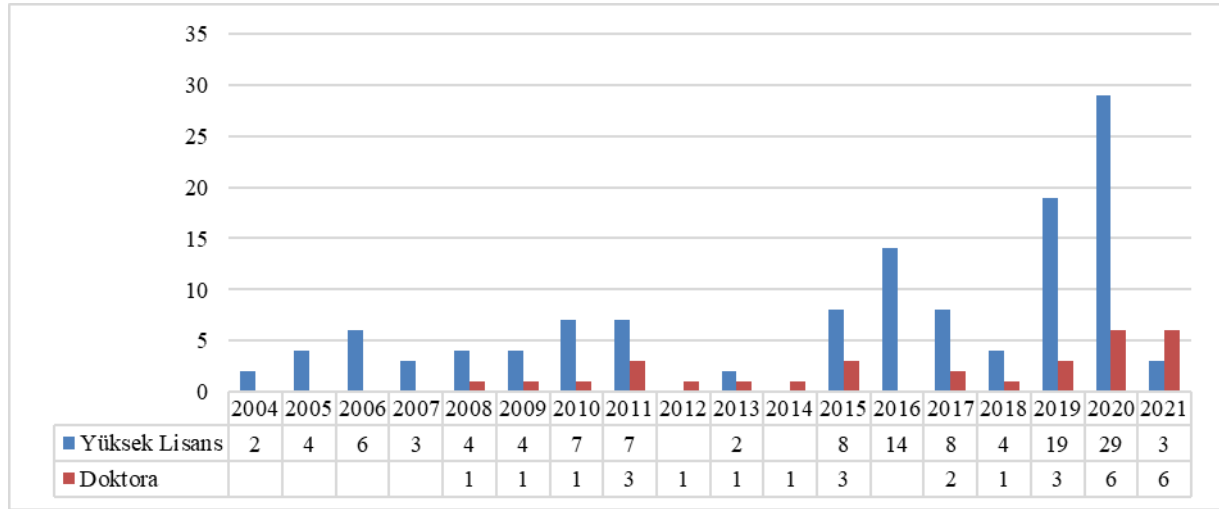
Araştırmanın amaçlarına göre elde edilen bulgular bu bölümde sunulmuştur.

Lisansüstü Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

İncelenen lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1

Lisansüstü Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

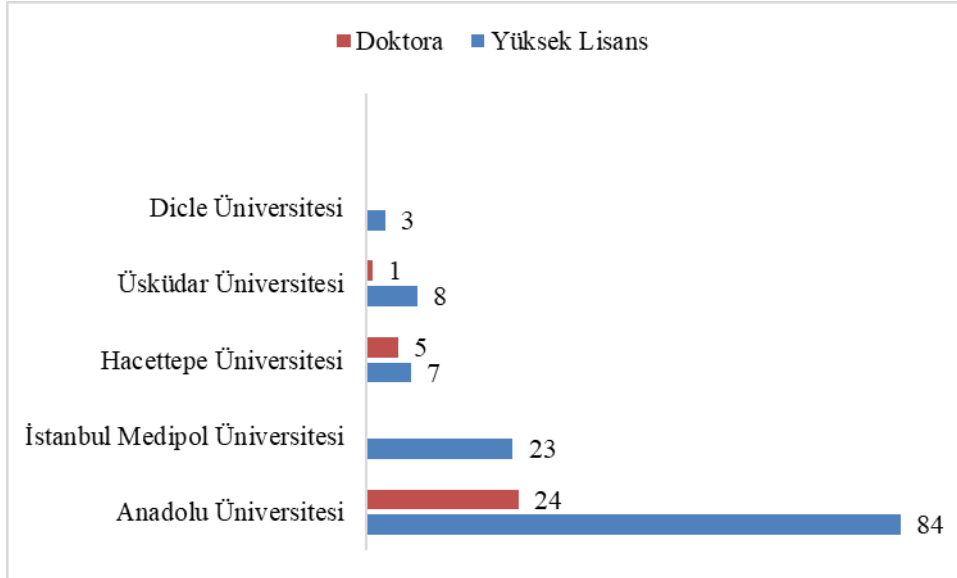
Şekil 1’e göre DKT anabilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin gerçekleştirildiği yıllara bakıldığında, araştırmaya dahil edilme ölçütlerini karşılayan ilk çalışmalar 2004 yılında yapılmıştır. Lisansüstü tezler sıklık bakımından incelendiğinde, ölçütü karşılayan en fazla tez sayısının 2020 (n=35) yılında olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyine göre tezlerin sıklığı incelendiğinde, yüksek lisans tezlerinin 2020’de (n=29), doktora düzeyinde ise 2020 ve 2021’de (n=6) yaygın olarak yapıldığı görülmektedir.

Lisansüstü Çalışmaların Üniversite Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırmaya dahil edilen lisansüstü çalışmaların yapılmış oldukları üniversiteye göre dağılımları Şekil 2’de yer almaktadır.

Şekil 2

Lisansüstü Çalışmaların Üniversitelere Göre Dağılımı

DKT bilim dalı ile ilgili lisansüstü tezler 5 farklı üniversitede yapılmıştır. Şekil 2’ye göre, DKT bilim dalı ile ilgili lisansüstü tezlerin gerçekleştirildiği üniversiteler açısından sıklığı incelendiğinde, en fazla lisansüstü tezin Anadolu Üniversitesi’nde (n=108) yapıldığı, onu İstanbul Medipol Üniversitesi (n=23) ve Hacettepe Üniversitesi’nin (n=12) izlediği görülmektedir. Tablo 2’ye göre doktora düzeyinde yapılan tezler 3 farklı üniversitede gerçekleştirilmiş olup, en fazla sayıda doktora tezi Anadolu Üniversitesi’nde (n=24) yapılmıştır. Yüksek lisans düzeyinde DKT bilim dalı ile ilgili lisansüstü tez de en fazla Anadolu Üniversitesi’nde (n=83) yapılmıştır.

Lisansüstü Çalışmaların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Lisansüstü çalışmaların eğitim düzeylerine göre dağılımı Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1

Lisansüstü Çalışmaların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Tür	n	%
Yüksek Lisans	124	81
Doktora	30	19
Toplam	154	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere yapılan akademik çalışmaların türlerine göre dağılımında “Yüksek Lisans” tezleri (%81, n=124) büyük çoğunluğu oluşturmaktadır.

Lisansüstü Çalışmaların Danışman Ünvanlarına İlişkin Bulgular

Lisansüstü çalışmaların danışman ünvanlarına ilişkin dağılımları Tablo 2’de yer almıştır.

Tablo 2

Lisansüstü Çalışmaların Danışman Ünvanlarına Göre Dağılımı

Danışman Ünvanı	n	%
Profesör Doktor	46	30
Dr. Öğr.Üyesi/ Yard. Doç.Dr.	62	40
Doçent Doktor	46	30
Toplam	154	100

Tablo 2’de lisansüstü çalışmaların danışman ünvanlarına bakıldığında; “Dr.Öğr. Üyesi / Yard. Doç.Dr.” (%40, n=62) en yüksek paya sahiptir.

Lisansüstü Çalışmaların Konu Alanlarına İlişkin Bulgular

DKT bilim dalı ile ilgili gerçekleştirilmiş lisansüstü tezlerin çalışmaların konu alanları incelenmiş, dağılımlarına yönelik frekans ve yüzde değerleri Tablo 3’te verilmektedir.

Tablo 3

Lisansüstü Çalışmaların Konu Alanlarına İlişkin Dağılımları

Çalışma Alanları	n	%	Konu Alanları	n	%
Dil	34	22	Edinilmiş Dil Bozuklukları	13	8
			Gelişimsel Dil Bozuklukları	7	4
			İkincil Dil Bozuklukları	7	5
			İkidillilik	4	3
			Sözel Akıcılık	3	2
Ses	31	20	Ses Bozuklukları	31	20
Akıcılık	26	17	Kekemelik	25	16
			Hızlı Bozuk Konuşma	1	1
Konuşma Sesi	14	9	Konuşma Sesi Bozuklukları	14	9
Yutma	10	7	Yutma Bozuklukları	10	6
DKT/Hizmet/Tutum/Farkındalık	8	5	DKT/Hizmet/Tutum/Farkındalık	8	5
Motor Konuşma	3	2	Apraksi	2	1
			Dizartri	1	1
Ölçek	28	18	Geliştirme	7	5
			Uyarlama	21	14
Toplam	154	100	Toplam	154	100

Tablo 3'e bakıldığında DKT bilim dalı ile ilgili lisansüstü tezlerin 8 çalışma alanında toplandığı görülmektedir. Bu alanlar kendi içinde gruplandırılarak sunulmaktadır. DKT bilim dalı ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin konularının sıklığına bakıldığında, en fazla “Dil Bozuklukları” (%22, n=34), en az ise “Motor Konuşma Bozuklukları” (%2, n=3) alanında çalışma olduğu görülmektedir. Dil bozuklukları alanında en fazla “Edinilmiş Dil Bozuklukları” (%8, n=13) konusunda çalışma yapıldığı görülmektedir. Dil bozukluklarını “Ses Bozuklukları” (%20, n=31) takip etmektedir. Akıcılık alanında en fazla “Kekemelik” (%16, n=25) konusunda çalışma yapıldığı görülmektedir. İncelenen lisansüstü tez çalışmalarının konuları içinde ölçek uyarlama (%14, n=21) ve geliştirmenin de (%5, n=7) yapıldığı görülmektedir.

Tartışma

Bu çalışma Türkiye’de DKT bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin farklı değişkenlere göre mevcut durumlarının belirlenmesi amacıyla yürütülmüştür. Lisansüstü tezlerin yapıldığı yıl, yapıldığı üniversite, tezlerin eğitim düzeyleri, tez danışman unvanları ve tezlerin çalışma konu alanı değişkenlerine yönelik bilgiler çalışmanın bulguları ışığında tartışılmıştır. Bu doğrultuda, bu çalışma Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi resmi sitesinin veri tabanında bulunan ve dahil edilme ölçütlerini taşıdığı belirlenen 2004-2021 yılları arasında erişim izni olan 154 adet lisansüstü tez ile sınırlıdır. Ölçütleri karşılayan 16 lisansüstü tez erişim izni olmadığı için incelemeye dahil edilememiştir.

Elde edilen bulgulara göre, 2004 yılından taramanın yapıldığı mayıs ayı 2021’e kadar olan zaman dilimi içerisinde, ilk yüksek lisans tezinin 2004 yılında, ilk doktora tezinin 2008 yılında ve en fazla lisansüstü tez çalışmasının 2020 yılında yapılmıştır. Dil ve Konuşma Terapisi bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin 124’ü yüksek lisans tezi, 30’u doktora tezidir. Bu durum doktora eğitimi programlarının sayısının az olması, yüksek lisans eğitime oranla daha uzun sürmesi, yüksek lisans sonrası doktora eğitime devam edilmemesi ve doktora eğitimi programlarına kabul edilmedeki koşulların etkili olduğu söylenebilir.

Dil ve Konuşma Terapisi bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin gerçekleştirildiği üniversitelere yönelik elde edilen bulgulara bakıldığında, en fazla lisansüstü tezin Anadolu Üniversitesi’nde yapıldığı görülmektedir. Lisansüstü tezlerin eğitim düzeylerine göre dağılımında hem yüksek lisans tezleri hem de doktora tezleri en fazla Anadolu Üniversitesi’nde gerçekleştirilmiştir. Bu üniversitenin birinci sırada yer almasının, DKT bölümünün ilk açıldığı üniversite olmasıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Lisansüstü tez çalışmalarının daha çok “Dr. Öğr. Üyesi/Yard. Doç. Dr.” danışmanlığında gerçekleştirildiği görülmektedir. DKT bilim dalında yetişmiş öğretim elemanının niteliğinin ve niceliğinin bu farklılığa sebep olduğu söylenebilir.

DKT bilim dalında yapılmış lisansüstü tezlerin çalışma alanları incelendiğinde, DKT bilim dalının ilgilendiği tüm çalışma konu alanlarına yöneldiği olduğu görülmektedir. Bu bağlamda araştırmacılar tarafından en çok sayıda “dil bozuklukları”, en az sayıda “motor konuşma bozukluklarına” yönelik çalışma yaptıkları tespit edilmektedir. Dil ve konuşma terapistinin, tarama, işlevsel değerlendirme ve ayırıcı tanılama yapabilmesine yönelik çeşitli standardize araçlara, ölçeklere ve testlere ihtiyacı bulunmaktadır. İncelenen lisansüstü tez çalışmalarında farklı konulara yönelik 28 adet ölçek uyarlama ve geliştirme çalışmaları bulunmaktadır. İhtiyaçlar göz önüne alındığında bu çalışmaların sayısında artış olması bozuklukların önlenmesi, terapisi ve yönetimi açısından fayda sağlayacaktır.

Bu çalışmada DKT bilim dalında yapılmış olan lisansüstü tezlerin demografik özelliklerinin incelenmesi ile tezlerin mevcut durumuna ait çerçevenin çizilmesi sağlanmıştır. Aynı zamanda DKT bilim dalının 2000 yılında lisansüstü eğitime başlamasından bugüne kadar geçen süre içerisindeki gelişimine yönelik hareketliliği de ortaya çıkmaktadır.

DKT bilim dalının gelişmesinde ve ilerlemesinde alanda yapılan lisansüstü çalışmaların farklı zamanlarda gözden geçirilmesi, bilim dalının güncel tutulması, yeni araştırmaların planlanması, araştırmalarda aynı konulara yönelik yığılmanın önlenmesi, birbirinden kopuk konularda çalışılmanın önüne geçilmesi, alana ilişkin eksikliklerin bilinmesi, lisans ve lisansüstü eğitim programlarının revize edilmesi yönünde yol gösterici olabileceği söylenebilir.

DKT bilim dalının, lisansüstü çalışmalarında iletişim, dil, konuşma akıcılığı, ses ve yutma bozukluğu gibi geniş bir çalışma alanına sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda ülkemizde DKT bilim dalında yapılacak araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın devamı olabilecek şekilde DKT bilim dalının çok boyutlu yapısında çalışılan belli alanlara yönelik gözden geçirme çalışmalarının yapılması, daha detaylı ve daha kapsamlı

bilgilerin elde edilmesinin akademisyenlere, araştırmacılara ve lisansüstü eğitim alan öğrencilere ışık tutacaktır.

Kaynaklar

- Allor, J. H. (2002). The relationships of phonemic awareness and rapid naming to reading development. *Learning Disability Quarterly*, 25(1), 47-57. <https://doi.org/10.2307/1511190>
- Aral, N., Fındık-Tanrıbuyurdu, E., Yurteri-Tiryaki, A., Sağlam, M., ve Aysu, B. (2015). Türkiye’de çocuk gelişimi alanındaki lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 14(1), 7-16. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/572691>
- Bozan, M. (2012). Lisansüstü eğitimde nitelik arayışları. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(2), 177-187. <https://dergipark.org.tr/en/pub/sobiadsbd/issue/11354/135707>
- Çapar, H. (2019). Sağlık alanında meslekleşme ve Türkiye'nin yaşadığı sorunlar: Yeni mesleklere doğru. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(3), 803-816. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/887849>
- Çelikgün, U. O. B., Derinsu, U., Çıprut, A. A., Torun, U. O. M., ve Kalcıoğlu, M. T. (2016). Odyoloji alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin bilimsel dergilerde yayınlanma oranları. *Kulak Burun Bogaz İhtisas Dergisi*, 26(5), 276-282. <https://doi.org/10.5606/kbbihtisas.2016.03780>
- Coşkun, İ., Dündar, Ş., ve Parlak, C. (2014). Türkiye’de özel eğitim alanında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (2008-2013). *Ege Eğitim Dergisi*, 15(2), 375-396. <http://doi.org/10.12984/eed.49993>
- Erol, İ., & İlhan-Ildız, G. (2020). Özel gereksinimli bireylerin dil gelişim süreçleri ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin analizi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 21, 559-574. <http://doi.org/10.29000/rumelide.843486>
- Evrekli, E., İnel, D., Deniz, H., ve Balım, A. G. (2011). Fen eğitimi alanındaki lisansüstü tezlerdeki yöntemsel ve istatistiksel sorunlar. *İlköğretim Online*, 10(1), 206-218. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ilkonline/issue/8593/106858>
- Gerçek, E., & Bengisu, S. (2019). Türkiye’de yutma bozuklukları ile ilgili yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi. *Dil, Konuşma ve Yutma Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 77-103. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dkyad/issue/47062/616220>

- Günay, D. (2018). Türkiye’de lisansüstü eğitim ve lisansüstü eğitime felsefi bir bakış. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 71-88. <https://doi.org/10.32329/uad.450965>
- İbiş, E. (2014). Lisansüstü eğitimin sorunları. *Yükseköğretim Dergisi*, 4(3), 117-123. <http://doi.org/10.2399/yod.14.019>
- Karaman, S., & Bakırcı, F. (2010). Türkiye’de lisansüstü eğitim: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 94-114. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gopsbad/issue/48557/616554>
- Kaytez, N., & Durualp, E. (2014). Türkiye’de okul öncesinde oyun ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 110-122. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/82097>
- Özkan, U. B. (2021). *Eğitim bilimleri araştırmaları için doküman inceleme yöntemi* (4. baskı). Pegem Akademi Yayınları.
- Şenyurt, S., & Özkan, Y. Ö. (2017). Eğitimde ölçme ve değerlendirme alanında yapılan yüksek lisans tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi. *Elementary Education Online*, 16(2), 628-653. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2017.304724>
- Tonbul, Y. (2017). Sosyal bilimler enstitülerinin lisansüstü eğitimin niteliğini artırmadaki rolü. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(1), 150-162. <http://doi.org/10.5961/jhes.2017.193>
- Tuzcu, G. (2003). Lisansüstü öğretim için yurtdışına öğrenci göndermenin planlanması. *Milli Eğitim Dergisi*, 160, 155-165.
- Ulusal Çekirdek Eğitim Programı - Dil ve Konuşma Terapisi. (2016). Ulusal Çekirdek Eğitim Programı - Dil ve Konuşma Terapisi. <http://www.yok.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır (Erişim tarihi: 10.05.2021).
- Ünal, Ç., & İlter, İ. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının lisansüstü eğitime olan tutumları (Fırat, Erzincan ve İnönü Üniversitesi sınıf öğretmenliği ABD örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 1-18. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisosbil/issue/2826/38214>
- Yükseöğretim Kurumu. (2021). Lisansüstü eğitim ve öğretim yönetmeliği. <http://www.yok.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır (Erişim tarihi: 10.05.2021).

Yazar Katkıları/Author Contributions: Seçil Aydın Oral: Fikir/Kavram, Tasarım/Yöntem, Danışmanlık/Denetleme, Analiz/Yorum, Literatür Taraması, Makale Yazımı, Eleştirel İnceleme; Hilal Erçaktı: Veri Toplama/İşleme, Literatür Taraması.

Çıkar Çatışması/Conflict of Interest: Yazarlar makalenin hazırlanması ve basımı esnasında hiç bir kimse veya kurum ile çıkar çatışması içinde olmadıklarını beyan etmişlerdir. / The authors have declared that no conflict of interest existed with any parties at the time of publication.

Ekler

Ek-1: Araştırma Kapsamında İncelenen Lisansüstü Tezlerin Listesi

Bu araştırma kapsamında incelenen, DKT bilim dalında yapılan ve YÖK tez Merkezinde erişime açık olarak bulunan lisansüstü tezler aşağıda sunulmuştur.

Abbosova, A. (2018). Azerbaycan artikülasyon testi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Akgün, Ö. (2005). Türkçe konuşan 3-6 yaş grubundaki kekemeliği olan ve olmayan çocukların konuşma akıcılıklarının incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Akgün, M. (2020). Gelişimsel dil bozukluğu olan ve olmayan çocukların erken okuryazarlık becerilerinin ve ev erken okuryazarlık ortamlarının incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi.

Akıncı, N. N. (2020). Anadili Türkçe olan afazili vakalarla, Türkiye ve yurt dışında yapılan çalışmaların derlemesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi.

Aksu, İ. (2010). 8 - 11 yaş grubundaki okul çağı çocuklarının nazometrik norm değerlerinin belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Aksu, İ. (2019). 3;00 – 5;11 yaş diliminde bulunan otizm spektrum bozukluğu tanılı çocukların sözcük dağarcığı gelişimlerinin bir yıl süre ile izlenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Akyıldız, D. (2015). Serebral palsi'li ve sağlıklı gelişen 6-12 yaş arası çocukların konuşma özelliklerinin maksimum performans ölçüm yöntemleri ile belirlenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Akyüz Toğram, A. (2006). Bir üniversite merkezinde dil ve konuşma hizmetlerinin değerlendirilmesi: müşteri memnuniyeti. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Alev, G. (2011). Pragmatik Dil Becerileri Envanteri'nin Türkçe standardizasyon çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Aldış, B. (2020). Çocuklarla çalışan hekimlerin ve eğitimcilerin dil ve konuşma bozuklukları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Alış, B. (2010). Kekemelik terapisi almış ergen ve yetişkin bireylerin akıcılığı koruma sürecinde kekemelik sıklığının betimlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Altınsoy, A. (2008). Kekemeliği olan ergen ve yetişkin bireylere uygulanan akıcılık biçimlendirme terapisinin etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Atalık, G. (2019). Afazili bireylerde adlandırma becerisini iyileştirmeye yönelik mobil ekipman uyumlu yazılımın geliştirilmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Ateş, N. A. (2020). 5-7 yaş arasında konuşma sesi bozukluğu olan ve olmayan çocukların dil gelişimi ve bilişsel gelişimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Ant, E. S. (2005). Wechsler bellek ölçeği-III sözel çağrışım çiftleri ve işitsel gecikmeli tanıma alt testlerinin türkçe geçerlik, güvenilirlik ön çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Aydın-Uysal, A. (2015). Gelişimsel kekemelik ve mizaç: kekeleyen, tipik gelişim gösteren ve kekemeliği kendiliğinden iyileşen çocukların mizaç özelliklerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ayhan-Atlas, T. (2007). Türkçe konuşan 5-7 ve 8-10 yaş gruplarında kekeme çocukların akıcısızlık sıklığı ve akıcısızlık tipleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Bacık-Tırnak, Ş. (2020). Konuşma sesi bozukluğu olan çocukların yürütücü işlevler ve karmaşık sözdizimi becerilerini arttırmaya yönelik geliştirilmiş uygulamalı terapi programının etkinliğinin araştırılması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Bağçeçi, İ. (2020). Türkçe konuşan geriatrik popülasyonun ses özelliklerinin akustik, aerodinamik ve algısal olarak değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Bal-Dizlek, A. (2010). Serebral paralizili bireylerin konuşma anlaşılabilirliğinin ortalama sözce uzunluğu, artikülasyon becerileri ve oral motor beceriler ile ilişkisinin iki farklı jüri ile değerlendirilerek araştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Balıkçı, K. (2020). Sınıf I, sınıf II, sınıf III maloklüzyonlara sahip hastalarda çiğneme performansının ve dil basıncının incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi.

Balo, E. (2016). Türkçe konuşan dudak damak yarığı olan çocukların alveolar ve post-alveolar sürtümlü seslerinin akustik olarak incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Başaran, R. (2018). Total larenjektomili bireylerin koku fonksiyonlarının değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Başaran, F. I. (2020). Türkçe'de akıcı ve kayıcı seslerin sözcük içinde farklı pozisyonlarda üretiminin ultrason kullanılarak betimlenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Baştuğ-Dumduk, A. (2020). Konkomitant kemoradyoterapi ile tedavi edilen baş-boyun kanseri hastalarında radyoterapi yoğunluğunun yutma ve çiğneme yapıları üzerine etkisinin araştırılması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Bellice, M. (2016). Türkiye'de çalışan dil ve konuşma terapistlerinin hızlı-bozuk konuşma ve terapisine yönelik algılarının değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Berber-Çiftçi, H. (2019). Akut inmeli hastalarda modifiye MANN yutma değerlendirme testi'nin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Biçer, M. (2020). 2-8 yaş arasındaki çocukların fonolojik gelişimlerinin phon yazılımı ile incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Bilge, A. (2011). Kekeme ve kekeme olmayan yetişkinlerin stroop testi performanslarının karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Bırol, N. Y. (2019). Dudak damak yarığı olan çocukların anatomik ve fizyolojik sorunları ile konuşma problemleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Bora, İ. (2016). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde konuşma bozukluğu olan ve olmayan çocukların ebeveyn ve öğretmenlerinin, konuşma bozukluklarına yönelik tutum ve bilgilerinin incelenmesi- Lefkoşa örnekleme. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Büyükköse, D. (2017). Normal işiten ve koklearimplantlı bireylerin konuşmalarındaki bürünsel özelliklerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Cangi, M. E. (2008). Kekemeliği olan ve olmayan ergenlerin çok boyutlu mükemmeliyetçilik düzeylerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Cangi, M. E. (2015). Kronik kekemelikte tele-terapinin etkililiğinin kontrollü incelenmesi: Karma yöntem araştırması. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi.

Cangöççe-Yaşar, Ö. (2013). 9-67 ay arası tipik gelişim gösteren çocuklar ile 43-87 ay arası koklear implant kullanıcısı çocukların dilbilgisel profillerinin TR-LARSP ile karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Cerah, S. (2006). Aspirasyon riskli olguların yutma bozukluğu tarama kontrol listesi ile değerlendirilmeleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Colay, İ. K. (2006). Gülhane afazi testi-2(GAT-2)'nin standardizasyon, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Çabuk, T. (2018). Hafif kognitif bozukluk hastalarında sözel akıcılık becerilerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Çağlayan, A. (2019). Türkiye'de kekemeliği olan bireylere karşı iş verenlerin tutumu – İzmir örnekleme. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Çelebi, F. (2005). Dil ve konuşma terapisi hizmetlerine yönelik ebeveyn tutumlarının belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Çelebi, C. (2010). Otistik bozukluğu olan çocukların OSU düzeyine göre eşleşmiş normal gelişim gösteren çocuklarla sözcük çeşitliliği bakımından karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Çelik, F. (2016). Demanslı hastalarda yutma bozukluğunun yaşam kalitesine etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Çiçek, E. (2019). Dil ve konuşma terapistlerinin uzmanlar arası işbirlikçi çalışma hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Çifçi, B. (2017). 7-12 yaşları arasında kekeme olan ve olmayan çocukların diadokokinetik performanslarının karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Demirkan, B. (2011). Laringofaringeal reflüye bağlı disfoni tedavisinde ses terapisi etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Diken, Ö. (2009). Ebeveyn Davranışını Değerlendirme Ölçeği ve Çocuk Davranışını Değerlendirme Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Dikmen, İ. (2010). Türkçe sözcük başı pozisyonundaki /l, r, j, v/ seslerin akustik özelliklerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Dilbaz, M. (2020). Gelişimsel dil bozukluğu riski olan çocukların sosyal-duygusal ve dil gelişimleri arasındaki ilişkinin normal dil gelişimi gösteren akranları ile karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Dural, R. (2015). Okul öncesi dönemde konuşma sesi bozukluğu terapilerinde bilgisayar destekli artikülasyon terapisi uygulamasının etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Doğruöz, N. M. (2020). Afazili bireyler ve sağlıklı bireylerdeki sıfat kullanımı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Durmaz, Z. (2009). Kekeme ve kekeme olmayan çocukların konuşmadaki sıralı motor beceri öğrenme ve otomatikleşme kapasitelerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Düzenli- Öztürk, S. (2010). Kronik tutuk afazili bireylerde iletişim yeterliliğinin İletişim Yeterliliği Değerlendirme Aracı (İYDA) ve Sözel Olmayan İletişim Sınıflaması (SOİS) ile değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ekinci, D. (2007). Türkçe konuşan işitme engelli çocukların ad durum eklerini kullanım becerilerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Erarslan, E. B. (2016). Akademisyenler arasında ses bozukluğunun ve risk faktörlerinin belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Erdoğan, E. (2015). İngiltere'de yaşayan Türkçe ve İngilizce konuşucusu sıralı ikidilli çocukların dil gelişim performanslarının özgül dil bozukluğu riski açısından incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Erensoy, İ. (2020). Ses teli nodülü, ses teli polipi ve ses teli kisti olan yetişkinlerde ses cerrahisi ile ses terapisi yöntemlerinin etkililiğinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ergüvenli, Ö. (2019). Dudak-damak yarığı değerlendirme formu'nun sendromik ve sendromik olmayan olguları ayırt edici maddelerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Eroğlu, D. (2011). Broka ve iletim tipi afazilerde öznel ve nesnel geçişsiz eylemlerin kullanımı. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ertan, E. (2006). Oyuncuların ve oyunculuk eğitimi alan öğrencilerin sesi olumsuz yönde etkileyen faktörlere maruz kalma sıklıkları, ses suüstimalli konuşma alışkanlıkları ve ses yıpranma semptomlarının belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ertan, E. (2011). Türkçe'deki sürtünmeli seslerin akustik özelliklerinin belirlenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ersin, S. (2017). Tek dilli Türkçe ve iki dilli Türkçe-Kürtçe konuşan dil bozukluğuna sahip çocukların morfolojik ve sentaktik özelliklerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Eyilikeder, S. (2009). Öğretmen ve öğretmen adaylarının seslerinin yaşam kaliteleri üzerindeki etkilerinin kendileri tarafından değerlendirilmelerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Genç, V. (2020). Sigara kullanımı olan ve olmayan bireylerde sesin akustik ve algısal değişkenlere göre incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Gerçek, E. (2018). Yönetici işlevlerin, kekemelik terapisi kazancını ve kazancı sürdürmeyi yordamaya etkisinin araştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Göktaş, M. (2016). Yetişkin bireylerde vokal ısınma egzersizlerinin etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Günay, Z. Ş. (2020). Okul öncesi çocuklardaki dil ve konuşma bozuklukları hakkında okul öncesi öğretmenlerin farkındalığının belirlenmesi (Ordu ili örnekleme). (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Günaydın, E. (2020). 6-12 yaş arası kekemelik tanısı almış çocukların ebeveynlerinin dil ve konuşma terapisi öncesi ve sonrasında kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Güven, O. S. (2009). Erken Dil Gelişimi Testi- Üçüncü Edisyon'un [Test of Early Language Development-Third Edition (TELD-3)] Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik ön çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Güven, O. S. (2014). İki dil testinin (tedil ve todil) tipik ve atipik dil gelişimi gösteren çocuklarda ayırt ediciliğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Hazır, M. (2019). Orofarengal disfaji tanılı hastalarda yutmanın ultrasonik değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Horozoğlu, E. (2013). 4-7 yaş arasındaki kekemeliği olan çocukların anlamsız sözcük tekrarı becerilerinin kekemeliği olmayan çocuklarla karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

İlban, E. (2020). İlkokul sınıf öğretmenlerinin kekemelik hakkındaki tutumu- İstanbul örnekleme. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Kaçar, D. (2011). Anlamsız sözcük tekrarı testi geliştirme çalışması: Özgül dil bozukluğu olan çocuklarla ön çalışma bulguları. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Kalafatoğlu, P. (2015). Alzheimer hastalığında sözel akıcılık becerilerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Kalaycı, C. (2019). Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda sözel uyarana tepki (intraverbal) öğretiminin ters yönlü sözel uyarana tepkinin ortaya çıkması üzerindeki etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Kalaycı, G. Ö. (2019). İşitme kayıplı çocuklarla çalışan dil ve konuşma terapistlerinin yürüttükleri terapi süreçlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Karabudak, M. N. (2020). Kekemeliği olan bireylerin akıcısız konuşmayı telafi etmek için kullandıkları konuşma tekniklerine akıcı konuşan dinleyicilerin tepkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Karaca, E. (2015). Frontotemporal lobar dejenerasyon hastalarının sözel akıcılık becerilerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Karakuzu, A. (2019). Gelişimsel dil ve konuşma bozukluğu olan 2-6 yaş arası çocuklarda ebeveyn tutumlarının incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Dicle Üniversitesi.

Karalı, F. S. (2015). Türkçe konuşan tutuk ve akıcı afazililerin farklı cümle tiplerini anlaması ve üretmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Karazeybek, Ü. (2017). Nörojenik disfajisi olan hastalarda nöromüsküler elektro stimülasyon terapisi (NMES)'nin kanıta dayalı etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Kayhan-Aktürk, Ş. (2016). Okul öncesi dönemdeki kekemeliği olan ve olmayan çocukların akran ilişkilerinin karşılaştırılması: Eskişehir örnekleme. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Kazanoğlu, D. (2008). Türkçe konuşan 3-7,5 yaş aralığındaki kekeme çocukların kullandıkları eylemlerin dilbilimsel özellikleri ile akıcısızlık davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Kazanoğlu, D. (2017). Türkçe fonolojik farkındalık testi geliştirilmesi, geçerlik, güvenilirlik çalışması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Keleş, Ş. Ş. (2019). Yetişkin bireylerde görülen organik ses bozukluklarının bireyin yaşam kalitesine etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Kement, N. (2019). Türkiye'de özgül dil bozukluğu ile ilgili toplumsal farkındalık çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Kıran-Gerçek, E. (2004). Serebral palsili çocuklarda çiğneme becerisinin geliştirilmesinde oral motor terapinin etkililiği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Korkmaz-Kocabıyık, H. (2016). Velofarengal kapanma sürelerinin çocukluk çağı konuşma apraksisi şüphesi olan ve tipik gelişim gösteren çocuklarda karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Malkoç, G. (2020). Kekemeliği iyileşen, kekemeliği devam eden ve tipik gelişim gösteren çocuklarda dikkat yanlılığı, yürütücü işlev becerileri ve mizaç özelliklerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi.

Nemutlu, A. (2016). Dudak damak yarığı veya kraniyofasiyal sendromu olan çocukların sağlık öyküsü, oral-periferel özellikleri ve konuşma sorunlarının betimlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Nergiz, T. (2019). Vokal kord nodülü olan yetişkin bireylerde pipet fonasyonu egzersizinin etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Nerse, F. (2019). Tipik gelişim gösteren bireyler ile dudak-damak yarıklığına sahip bireylerin medikal öykü, oral-periferel özellikler, konuşma ve rezonans karakteristiklerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Noyan, A. (2013). İnme ve afazi yaşam kalitesi-39 ölçeği: Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Noyan-Erbaş, A. (2019). Otizm spektrum bozukluğuna sahip olan çocukların ebeveynlerine yönelik hanen more than words eğitim programının ebeveyn ve çocuk davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Oğuz, Ö. (2016). Afazili bireylerin yaşam kalitesi düzeylerinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Özalp, S. (2019). Ses polikliniğine başvuran fonksiyonel ses hastalarına uygulanan diyafram solunumu eğitiminin aerodinamik parametrelere etkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Dicle Üniversitesi.

Özdemir, Y. (2005). Wechsler bellek ölçeği III mantıksal bellek ve işitsel gecikmeli tanıma alt testlerinin Türkçe geçerlik, güvenilirlik ön çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Özdemir, R. S. (2010). Kekemeliğe dair kamuoyu tutumunun ölçülmesi: Eskişehir örnelemi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Özdemir, Ş. (2015). 15-17 yaş çocuklar ve 18 yaş üstü yetişkinlerin semantik ve eylem akıcılık becerilerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Özdemir, Ş. (2020). Kapsamlı afazi testi (CAT-TR) dil bataryasının geçerlik ve güvenilirlik çalışması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Özsoy, B. (2007). Türkçe konuşan 7-12 yaş işitme engelli çocuklarda ünlü seslerin süre ve frekans özellikleri ile konuşma anlaşılabilirliği arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Polat, B. (2020). Çocukluk çağı apraksisinin ayırıcı tanı kriterlerinin değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Saman, F. D. (2020). Sınıf öğretmenlerinin kekemelik hakkındaki bilgi, tutum ve görüşlerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi.

Sarıyer, M. N. (2017). Türkçe konuşan Down sendromu olan çocukların dilbilgisel özelliklerinin betimlenmesi ve çalışma belleği ile ilişkisinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Sat, Ş. (2011). 7-14 yaş aralığındaki Türkçe konuşan çocukların sözel akıcılık becerilerinin değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Selvi, S. (2016). Kapsamlı afazi testinin (CAT-TR) türkçeye uyarlanması: imgelem, tanıdıklık, edinim yaşı ve adlandırma uyumu çalışmaları. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Sezer, B. N. (2019). Gecikmiş dil ve konuşması bulunan çocukların alıcı ve ifade edici sözcük dağarcığının Türkçe ifade edici ve alıcı dil (TİFALDİ) testi ile belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi..

Sözüçok, B. A. (2020). Türkçe konuşan 4-6 yaş arasındaki tipik gelişim gösteren ve gelişimsel dil bozukluğu olan çocukların farklı cümle tiplerini anlama ve üretmesinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Şahnalı, V. (2017). Mekanik kökenli yutma güçlüğü olan hastalarda yutma bozukluklarının yaşam kalitesine etkilerinin değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Şan, A. (2010). 3-6 yaş arası özgül dil bozukluğu olan çocuklarla normal gelişim gösteren çocukların dil özelliklerinin analizi ve karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Şanlı-Colay, N. (2008). Eskişehir ilinde bir üniversitede özel amaçlı İngilizce kullanan Türk yetişkinlerin adlandırma anlamsal yakınlık ve kategorik üretim etkinliklerinde iki dil kullanımlarının incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Şen, A. (2017). Türkçe konuşan sağlıklı yetişkin popülasyonda sesin akustik ve aerodinamik özellikleri norm çalışması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Şile, F. G. (2016). Avukatlarda ses bozukluğuna neden olan risk faktörleri: Lefkoşa örnekleme. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Şimsek, K. N. (2020). Otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin iletişim becerilerinin iletişim matrisi aracılığıyla incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Şimşek, S. (2020). Trans kadınların ses özelliklerinin algısal ve enstrümantal değerlendirme yöntemleri ile incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Tadıhan, E. (2006). Sulkus vokalis hastalarında algılanan diplofoni ile subharmonik bileşenler derecesi parametresi arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Tadıhan, E. (2012). Disfonisi olan ilköğretim çağı çocuklarında vokal fonksiyon egzersizleri ve vokal hijyen önerilerinden oluşan ses terapisi programının etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Taşkın, A. (2019). Trans kadınlar için transseksüel ses ölçeği Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirliğinin araştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Talay, D. (2019). Vokal patolojisi bulunmayan profesyonel ses kullanıcılarında ses terapisinin etkililiği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Tekkeli, S. (2020). Akut inmeli hastalarda algısal ve fiberoptik endoskopik yutma değerlendirmesi: TR-MMASA, P-as ve foas arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Temiz, G. (2020). Kekemeliği olan yetişkin bireylerde olumsuz düşünce ve inançların kekemelik şiddeti ile ilişkisi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Tilki, A. N. (2020). Türkçe konuşan çocuklarda keprstral özelliklerin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Toğram, B. (2004). Doğal dil öğretim tekniklerinden tepki isteme modelinin öğretilmesinin etkililiği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Toğram, B. (2008). Sağlıklı ve İnmeli Bireylere Uygulanan Afazide Dil Değerlendirme Aracı'nın geçerlik, güvenilirlik ve standardizasyon çalışması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Tokaç, S. D. (2017). Afazili olan ve olmayan yetişkinlerin bilişsel becerilerinin kapsamlı afazi testi bilişsel tarama bölümü uyarlaması kullanılarak değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Tosun, S. (2017). Hipernazalitesi olan çocuklarda ön patlamalı durak seslerinin akustik özelliklerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Tunçer, A. M. (2011). Türkçe konuşan yetişkin popülasyonun sözel akıcılık becerilerinin yaş, eğitim ve cinsiyete göre incelenmesi ve sözcük normlarının oluşturulması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Uysal, H. T. (2020). Kekemeliği Öz Değerlendirme Ölçeği'nin (the Wright and ayre stuttering self-rating profile-WASSP) Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirliğinin araştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Uz-Hasırcı, S. (2020). Gillon fonolojik farkındalık eğitim programının etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ünal, Ö. (2006). Türkçe konuşan damak yarıklı çocuklarda /k/, /s/ ve /ç/ seslerinin terapisine yönelik bir sesletim programının etkililiğinin belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ünal, Ö. (2011). Rezonans bozukluklarının nazometrik değerlendirilmesi: 4-18 yaş aralığındaki bireyler için Türkçe norm çalışması, (Yayınlanmamış Doktora tezi), Anadolu Üniversitesi.

Ünal, F. I. (2015). Öğretmen adaylarında ses bozukluklarını önleyici ses terapisinin etkililiği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Ünsal, E. M. (2016). Parkinson hastalığında ses ve konuşmanın akustik analizi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Vatan, M. (2009). Türkçe konuşan 2.5-9 yaş aralığındaki kekeme çocukların kullandıkları isimler, sıfatlar, zarflar, edatlar, bağlaçlar ve zamirlerdeki takılmalarının biçim ve cümledeki konum açısından incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Yağcıoğlu, D. (2020). Öğretme görüşüne dayalı pediatrik ses handikap indeksinin geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.

Yaşar, E. (2019). Afazi etki ölçeği-21: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Yeşilli- Puzella, G. (2020). Akustik ses kalitesi indeksi'nin Türkçe için geçerlik ve güvenilirlik çalışması. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.

Yeşilyurt, M. (2020). Vokal kord nodülü olan çocuklar ile sağlıklı sese sahip çocukların ses özelliklerinin karşılaştırılması ve vokal kord nodülü olan çocuklarda farklı ses terapisi yöntemlerinin etkililiğinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Üsküdar Üniversitesi.

Yıldız, Ş. (2019). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinde ses bozukluğu belirtileri ve risk faktörlerinin belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Dicle Üniversitesi.

Yılmaz, C. (2015). Türkçe'deki nazal (/M, N/) seslerin akustik özelliklerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Yılmaz, N. (2016). Kürtçe-Türkçe konuşan iki dilli yetişkin bireylerin sözel akıcılık becerilerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Yılmaz, A. (2018). Serebral palsili hastalarda ve sağlıklı bireylerde yutmanın oral fazının ultrason ile karşılaştırmalı değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.

Yılmaz, A. (2020). Yutmada oral motor değerlendirme ölçeği'nin türkçe'ye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirliği: pilot çalışma. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.

Yılmaz, G. (2020). Farklı ünlü fonasyonlarına ilişkin akustik ve elektrolottografik ölçüm parametrelerinin karşılaştırılması ve bu parametrelere ait özgüllük ve duyarlılık değerlerinin belirlenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi.

Yolal, Y. (2011). Test of language development-primary : Fourth edition (Told-p: 4) testinin Türkçe uyarlanmasında madde analizi: Ön bulgular. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). Anadolu Üniversitesi.